GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE IN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămită.

Nr. 165. Mercurĭ, 29 Iulie (10 Augustŭ). 1887.

Brașovŭ, 28 Iulie 1887.

„Prințulŭ vine!“

Póte că, pre când scriemŭ, se și lățesce din gură în gură acestŭ strigătŭ în tótă Bulgaria.

„Prințulŭ vine!“ Momentulŭ celŭ multŭ doritŭ de toțĭ patrioții bulgarĭ se apropiă. După scirea telegrafică ce-o primimŭ dela Viena prințulŭ de Coburg trebue că se află deja pe drumŭ spre Rusciucŭ, unde îlŭ așteptă vasulŭ princiarŭ anume pregătitŭ pentru primirea lui.

Fóia oficială vienesă de erĭ publică decretulŭ, prin care prințulŭ Ferdinand de Coburg împreună cu adjutantulŭ sĕu, căpitanulŭ Dobuer, suntŭ șterșĭ din listele armatei honvedilorŭ.

Era clarŭ, că mergêndŭ în Bulgaria prințulŭ de Coburg nu mai putea figura în listele armatei austro-ungare, de aceea în ajunulŭ plecărei sale a trebuitŭ sĕ iésă din sînulŭ acestei armate, unde era înscrisŭ ca locotenentŭ în reservă.

Mai erĭ alaltaerĭ se ḑicea, că prințulŭ de Coburg nu e încă hotărîtŭ sĕ plece, ér înalta Pórtă îi adresa mereu telegrame, în carĭ îlŭ conjura sĕ nu facă vr'unŭ pasŭ pripitŭ.

Ce s'a petrecutŭ în ḑilele din urmă, ce înțelegere a avutŭ prințulŭ de Coburg cu ministrulŭ de esterne Kalnoky, încâtŭ s'a decisŭ sĕ plece imediatŭ sĕ ocupe tronulŭ ce i s'a oferitŭ?

Etă o întrebare, care rĕmâne deocamdată unŭ mare secretŭ, dér asupra căreia evenimentele vorŭ face lumină în curêndŭ.

Fóia națională bulgară „Nezavisima Bulgaria“ ḑicea în ḑilele aceste, că atuncĭ când în Bulgaria va rĕsuna strigătulŭ: „Prințulŭ vine!“ crisa interióră va înceta și silințele regenței și ale guvernului bulgarŭ vorŭ fi încoronate de succesŭ.

Fără îndoiélă, că îndată ce va pune alesulŭ Sobraniei piciorulŭ pe pămêntŭ bulgărescŭ, Bulgarii vorŭ scăpa de-o mare grije. Dér óre nu vorŭ scăpa de una ca sĕ dea de alta și mai mare? Nu va fi óre întrarea Coburgului în Sofia semnalulŭ unorŭ nouĕ turburărĭ și încurcăturĭ, carĭ vorŭ periclita și mai multŭ independența țĕrii?

Totulŭ depinde și acum dela atitudinea Rusiei. Isbutit'a óre prințulŭ de Coburg de a îmblânḑi pe Țarulŭ și de a face ca celŭ puținŭ sĕ-lŭ tolereze pe tronulŭ Bulgariei?

Multe s'au scrisŭ și s'au combinatŭ despre probabilele intențiunĭ ale Rusiei dér nimicŭ nu se scie până aḑĭ positivŭ, afară de aceea, că cabinetulŭ din Petersburgŭ la tóte cercularele Porții a rĕspunsŭ laconicŭ, că până când nu va fi cu totulŭ delăturatŭ regimulŭ actualŭ în Bulgaria, Rusia nu se va pronunța nicĭ într'unŭ feliu în cestiune.

Rusia persistă în atitudinea ei pasivă și se nasce întrebarea décă va persista și după ce prințulŭ de Coburg va depune jurămêntulŭ în Têrnova?

S'a mai vorbitŭ că Rusia s'ar fi învoitŭ ca prințulŭ de Coburg sĕ mérgă în Bulgaria în calitate de regentŭ și sĕ disólve Sobrania, conchiămândŭ o adunare nouă după placulŭ Rusiei, care apoi sĕ confirme alegerea lui de principe. Acéstă versiune nu pare nicĭdecum verisimilă, dér indică celŭ puținŭ posibilitatea ca Rusia se fiă înțelésă indirectŭ cu pasulŭ întreprinsŭ de têněrulŭ principe.

Și în adevĕrŭ numai una din două se póte admite: séu că Rusia e în secretŭ înțelésă cu mergerea prințului de Coburg în Bulgaria și atuncĭ lucrurile se potŭ desvolta acolo în liniște, séu că nu este înțelésă și atuncĭ aparițiunea Coburgului în Balcanĭ póte da ușorŭ nascere marelui conflictŭ orientalŭ, de care se temŭ aḑĭ tóte statele așa de multŭ.

Bătĕtóre la ochĭ este împrejurarea, că plecarea prințului de Coburg se puse în scenă imediatŭ după întêlnirea împĕrațilorŭ Germaniei și Austro-Ungariei la Gastein. Se ḑice că de astădată a fostŭ vorba la Gastein și de rolulŭ ce va avé sĕ-lŭ jóce Austria în Orientŭ și mai alesŭ în Bulgaria și că planulŭ adoptatŭ cu acéstă ocasiune ar fi în defavórea Rusiei.

Tóte suntŭ însĕ numai combinațiunĭ, nimicŭ nu e sigurŭ afară de faptulŭ întêlnirilorŭ princiare, alŭ misiunilorŭ și alŭ continuelorŭ pregătirĭ militare.

Peste puținŭ însĕ lumină se va face!

Din afară.

Bursa din Berlinŭ a fostŭ în ḑilele acestea rĕu înfluințată printr'unŭ articulŭ alŭ fóiei oficióse „Kölnische Zeitung“, că guvernulŭ germanŭ va adresa Franciei o notă din causa închiderii fabricei germane din Luneville; dér acestui articulŭ i se contestă caracterulŭ oficiosŭ. Se asigură, că în acéstă afacere va urma unŭ demersŭ diplomaticŭ numai în casulŭ când ar cere acésta fabricanții germanĭ urmăriți. Corespondentulŭ berlinesŭ alŭ lui „Times“ presimte, că situațiunea e fórte încordată între Franța și Germania în urma acestui și altorŭ incidente dela graniță.

Fóia oficiósă berlinesă „Post“ ḑice, că unŭ mare numĕrŭ de ḑiare franțuzescĭ, vorbindŭ de mórtea lui Katkoff, au ridicat acusațiunĭ în potriva prințului de Bismarck, înfățișândŭ pe cancelarulŭ ca asasinulŭ lui Katkoff. „Post“ voesce numai sĕ releveze, că în tótă Francia nicĭ o voce n'a protestatŭ contra acestorŭ acusațiunĭ; ceea ce probéză terorismulŭ ce practică partidulŭ francesŭ ostilŭ Germaniei.

„Vossische Zeitung“ atrage atenția asupra întărirei orașului Kopenhaga, ce se urméză cu o activitate febrilă și declară: Germania va trebui sĕ pue capĕtŭ domniei daneze, décă va avé cause întemeiate de a se îndoi în amiciția cinstită a Danemarcei. Dér esistă în țĕră și partidă tare germanofilă, precum dovedesce întrunirea grandiósă a Stângei, care a protestatŭ contra alianței cu Rusia și contra atitudinei antigermane a șoviniștilorŭ danezĭ. In fine numita fóiă face rĕspunḑĕtorĭ pe șoviniștii danezĭ pentru casulŭ când Germania va fi silită a striga: „La o parte dela ușile nóstre!“

Foile din Bruxela publică amĕnunte surprinḑĕtóre asupra unei construirĭ de 26 gare strategice, dispusă de administrația militară germană, la granița germano-belgiană, încâtŭ sĕ se pótă transporta repede 300,000 ómenĭ prin Belgia la granița francesă. Din causa acésta domnesce în Bruxela mare emoțiune.

Liga neutrilorŭ.

Europa risipesce astăḑĭ, pe fiăcare anŭ, 4 miliarde 600 milióne francĭ, pentru a întreține 3 milióne 160,000 de soldațĭ; în timpŭ de rĕsboiu, armatele europene se vorŭ urca la 12 milióne de ómenĭ.

Ingrijatŭ d'aceste țifre, unŭ cunoscutŭ economistŭ francesŭ, d. G. de Molinari, a închipuitŭ o *Ligă a neutrilorŭ*. După propunerea sa, Anglia, Belgia, Danemarca, Olanda, arŭ trebui sĕ se unéscă sub patronagiulŭ celei dintâiu; liga ar avé în timpŭ de pace o armată de 450,000 de ómenĭ, ér în timpŭ de rĕsboiu 1,250,000 și o flotă destulŭ de puternică. *Liga* s'ar pune în servițiulŭ acelui statŭ, care va fi amenințatŭ de rĕsboiu.

De pildă, decă Rusia ar ajunge la unŭ conflictŭ cu Austria și i-ar declara rĕsboiu, *liga* ar pune la disposițiunea Austriei cei 1,125,000 ómenĭ ai sĕi cu tótă flota.

Cu alte cuvinte, o societate de asigurare în tótă regula.

FOILETONU.

Crucea moldovenéscă.

Nuvelă originală din vieța vechia vieneză, de I. Lowy, trad. de Iosifŭ Turcu.

Ḑilele cele mai funeste, ce le-a vĕḑutŭ Viena cândva, au fostŭ acelea, când Austria, ḑidulŭ înaintatŭ de apĕrare alŭ creștinătății, era periclitată din partea Turcilorŭ. Din tóte părțile se apropiau cetele califului, pentru a îndeplini jurămêntulŭ succesorilorŭ profetului, de a înlocui crucea cu semiluna pe turnulŭ bisericei Sfântului Stefanŭ.

Sentinelele, carĭ erau postate pe șanțurĭ și bastióne, vedeau din óră în oră flacărĭ nouĕ și aceste flacărĭ indicau drumulŭ, care-lŭ luau Turcii.

Tóte satele din jurulŭ Vienei zăceau în ruine și cenușe, casele cele mai apropiate de valurĭ ale suburbielorŭ trebuiră aprinse la mandatulŭ comandantelui Ernst Rudigier de Starhemberg, și câtŭ de imparțialŭ s'a esecutatŭ, acésta documenteza împrejurarea că elŭ în persónă puse focŭ marelorŭ sale maierisce pe Couradswerd.

In Heiligenkreuzhof avea episcopulŭ Kollonitsch locuința și tocmai se afla la elŭ primarulŭ Liebenberg, când cineva bate la ușe.

— Intră! strigă episcopulŭ

Unŭ omŭ cu pĕrulŭ albŭ despletitŭ, de o statură înaltă, în o mantă țĕrănéscă învelitŭ, intră înăuntru. Primarulŭ sări de pe scaunulŭ sĕu și striga: Prea veneratulŭ priorŭ alŭ Servițilorŭ! Preotulŭ bĕtrânŭ iute-șĭ aruncă josŭ mantaua sa și se presentă în vestmintele sale preoțescĭ.

— Da, eu sunt, și vinŭ sĕ vĕ comunicŭ lucrurĭ înfiorătóre. Werdulŭ e o ruină. Tóte casele au arsŭ, sĕrmanii noștri credincioșĭ parte suntŭ morțĭ, parte captivĭ, și numai restulŭ locuitorilorŭ grădinilorŭ dela Lande îmĭ urmă cu pericululŭ vieței până la porțile orașului, carĭ din fericire încă erau deschise.

Toțĭ vorŭ fi încuartirațĭ, venerate frate! Ne stau la disposițiă Lilienhaus și casa astronomică, ḑise episcopulŭ Kollonitsch, uitându-se pre o tabelă, care sta înaintea lui. Ce se ține de nutremêntŭ se va îngriji bravulŭ nostru Liebenberg!

Primarulŭ consimțindŭ făcu din capŭ și întrebă pe priorŭ:

Câtŭ de tare e inimiculŭ, care ține ocupatŭ Rosau?

— Suntŭ cam 4000 de ómenĭ, Calmucĭ și Tătarĭ, și câțĭva Janicerĭ. Aceștia intrară cu furiă în biserică și puseră focŭ Intr'aceea veni pe unŭ calŭ nobilŭ unŭ bărbatŭ de o statură gigantică cu sabia scósă și alungă cetele sĕlbatice din casa nóstră dumneḑeéscă. După aceea descinse de pe calŭ, înghenunchiă în ușa bisericei și șĭ făcu cruce. Iute mĕ decisei și mĕ aruncai cu ómenii mei în genunchĭ înaintea puternicului bărbatŭ, cu gândulŭ pentru păstrarea nu a vieții, ci a casei nóstre dumnedeescĭ.

Ceea ce au distrusŭ Janicerii nu mai potŭ repara. A înfrêna flacările de pe turnul bisericei nu potŭ, nu le potŭ stinge, însĕ fițĭ sigurĭ, că vieța vóstră va fi asigurată. Și eu adorezŭ aceste icóne, și eu mĕ rogŭ la Mântuitorulŭ! dise bărbatulŭ curatŭ latinesce.

Și cui avemŭ sĕ mulțumimŭ noi acésta? gângăvii eu și mĕ plecai înaintea lui.

Eu sunt Servanus Cantacusen*), principele României dincolo de munțĭ, și erede alŭ acelorŭ țĕrĭ, vasalŭ alŭ puternicului Sultanŭ. Am venitŭ ca inimicŭ la voi, însĕ câtŭ îmĭ este posibilŭ, mĕ nisuescŭ a împedeca măcelurile. Indeșertŭ însĕ, ceata mea e prea mică, și obiecțiunile mele la marele Vizirŭ fără resultatŭ!

Kollonitsch și Liebenberg ascultau totŭ cu mai mare interesŭ cuvintele priorului, și când acesta fini, episcopulŭ începu a medita și a'șĭ smulge la perĭ ḑin barba sa cea albă ḑicêndŭ:

„Érășĭ acestŭ Cantacusen! Eu astăḑĭ audŭ a doua oră numele sĕu Venerabilulŭ preotŭ din Maria-Hietzing a fostŭ aḑĭ dimineță la mine și mĭ-a istorisitŭ, că în Gatterho'z suntŭ cetele române, și tabĕra lorŭ se estinde până în Hetzendorf Ostașii suntŭ fórte credincioșĭ, și principele lorŭ a ridicatŭ pe dealŭ o capelă, unde în tótă ḑiua se ține servițiulŭ divinŭ. Tóte aceste le voiu istorisi fratelui meu, episcopului Vienei Emericŭ, și noi o vomŭ istorisi și contelui Starhemberg. Domnitorulŭ creștinŭ Servanus Cantacusen va fi mai iute de înduplecatŭ,

*) Șerbanŭ Cantacuzinŭ.

SCIRILE ĎILEI.

Cu trenulŭ de adĭ diminețā *au plecatu la Sinaia ca sē salute pe Regele României* comandantulŭ de corpŭ Fzm. br. *Schönfeld* comandantulŭ trupelorŭ ardelene, divisionarulŭ din Clușiu prințulŭ *Lobkowitz*, directorulŭ artileriei colonelulŭ *Glaubrecht*, brigadierulŭ din Brașovŭ colonelulŭ *Pokay*, căpitanulŭ de statŭ majorŭ generalŭ contele *Huyn*.

—x—

Preasânțitulŭ P. Episcopŭ diecesanŭ *Ioanŭ Popasu* s'a reintorsŭ restabilitŭ în sănĕtatea sa Mercurĭ serā, dela Karlsbad.

—x—

„Ellenzék" se bucurā fórte multŭ de idea ce a dat'o deputatulŭ dietalŭ Banffy György, ca Maiestatea Sa, venindŭ la Clușiu, sē fiă condusŭ dela garā pânā la palatulŭ lui Banffy de unŭ banderiu, constătătorŭ din fruntașĭ maghiarĭ, îmbrăcațĭ în *costumŭ naționalŭ maghiarŭ*. Aspectulŭ ar fi unulŭ din cele mai frumóse și mai demne de amintitŭ, după cum crede „Ellenzék". — Curatŭ teatru sub cerulŭ liberŭ.

—x—

Pentru premiurile *esposițiunei sĕcuiescĭ*, organisatā de Kulturegylet în Sepsi-St. Georgiu au dăruitŭ: ministerulŭ unguresců de agricultură, industriă și comerțŭ 100 fl., și 10 bancnote de câte 20 francĭ; camera de comerțŭ și industriă din Brașovŭ 100 fl. și 5 bancnote de câte 20 fr., camera comercială și industrială din Clușiu 100 fl.' comitatulŭ Ciucŭ 10 bancnote de cate 20 fr., reuniunea economică ardelĕnă 50 fl, reuniunea de cultură și economică sĕcuiască 250 francĭ.

—x—

Tabla regească din Mureș Oșorheiu a aprobatŭ cu puține modificărĭ sentința tribunalului din Alba-Iulia, adusă contra lui Nicolae *Rancea* și celorŭ 37 de soțĭ carĭ au comisŭ *furtulŭ dela* casseria din *Vulcoiu*, din care pricină au fostŭ condamnațĭ la inchisóre corecțională dela 5—10 anĭ.

—x—

Direcțiunea poștală face publiculŭ atentŭ, ca adresele scrisorilorŭ și pachetelorŭ sē se facă astfelŭ, ca sē nu se intêmple vr'o schimbare a persónelorŭ adresate, mai alesŭ decă au același nume. Se recomandă a se urăta corectŭ titlulŭ, eventualŭ ocupațiunea și locuința (Nr. casei și alŭ ușei), localitatea unde e adresatŭ, resp. ultima poște. Adresantulŭ e bine sē-șĭ scrie și elŭ numele și sē arate locuința sa deasupra adresei orĭ (la scrisorĭ) pe partea sigilată, ca la casŭ de negăsire a adresatului sē i se reinapoieze scrisorea orĭ pachetulŭ. La pachete, mai alesŭ in valóre de peste 100 *fl.* sē nu se lipéscă adressa, ci sē se scrie pe invĕlitórea pachetului, spre a se feri perderea adresei prin o eventuală deslipire.

—x—

In luna Iulie s'au adresatŭ 6093 avertismente de *dare*, s'au esecutatŭ 5561 *secvestre*, s'au publicatŭ 1900 *licitațiunĭ*, dintre care 31 s'au și ținutŭ aducêndŭ, în locŭ de 4975 fl., numai 823 fl.

—x—

In curêndŭ vorŭ primi tóte comunele din țéră o *instrucțiune*, care face cunoscute tóte *pretențiunile unui testamentŭ*. Instrucțiunea s'a lucratŭ in ministerulŭ de justițiă.

—x—

Comitatulŭ *Solnocŭ-Dobeca* va avea la 12 Augustŭ adunare estra-ordinară, cu scopulŭ, ca de o parte sē se alegă deputațiunea de onóre, care sē presente în numele comitatului omagiele sale cu ocasiunea venirei Maiestății Sale la Clușŭ, ér de altă parte sē se desbată asupra proiectului de a se contrage unŭ nou impumutŭ de 165,000 fl. pentru construirea podului peste Someșŭ — Bucurați-vē contribuabililorŭ!

Pressa maghiară și Archiducele Albrecht.

In sĕptĕmâna trecută șĭ-a serbatŭ archiducele Albrecht a 70-a aniversare a ďilei nascerei. Din acestŭ incidentŭ „Pesti Naplo" Nr. 212 dela 3 Augustŭ, după o scurtă ilustrare unguréscă a serbărei acelei ďile, ce s'a plănuitŭ în Agram, pe care o consideră fóia maghiară ca o demonstrare a Camarilei cu armata și a oposițiunei croate contra Ungariei și a Uniunei, ďice:

„Cu totulŭ alte cugete se deștéptă în noi la fericita a 70 a aniversare a ďilei nascerei archiducelui Albrecht, ér nu joculŭ copilărescŭ din Agram. Ne gândimŭ la aceea, că ce póte fi motivulŭ, că archiducele Albrecht a fostŭ in tótă viéța sa și va fi unŭ indĕrĕtnicŭ protectorŭ alŭ germanismului armatei, și de ce guvernulŭ unguresců gata de jertfire nu s'a ostenitŭ sē convingă cercurile militare dătătóre de mĕsură și în fruntea acelora individualitea cea mai chemată a da mĕsura, câtŭ de multŭ perde armata comună prin aceea, că ea portă colórea unei armate germane naționale și corpulŭ ei oficerescŭ posede caracterulŭ unei astfelŭ de armate.

„A modifica prejudițiele juneții în etatea de betrânețe e durerosŭ. Când archiducele Albrecht inainte cu 60 de anĭ a inceputŭ a învĕța serviciulŭ militarŭ și când in tinerii sĕi anĭ a servitŭ în acesta armată, a fostŭ pretutindenea lume germană. Austria a fostŭ o parte din Germania și antegarda sa, fii nobilimei germane, veneu sē servéscă aci; chiar și statulŭ austriacŭ era cu totulŭ germanŭ, celŭ „unguresců" de jumĕtate. Tóte acestea s'au schimbatŭ temeinicŭ pentru eternitate; chiar și armata e cu totulŭ alta, de când fiăcare bărbatŭ destoinicŭ de armă se înșiră ca ostașŭ regulatŭ, ca milițian orĭ ca glotaș și de când tinerii domnĭ germani intră în serviciulŭ prusianŭ, — cum e așader cu putință, ca corpulŭ ofițerescŭ și limba armatei sē rĕmână germane? Nu se teme archiducele Albrecht de aceea, că acestŭ actŭ de violență asupra naturei se va rĕsbuna odată, *tocmai atuncĭ, când principalulŭ conducĕtorŭ alŭ armatei*, care numai archiducele Albrecht pote fi, *e mai multŭ avisatŭ la victoriă?*"

Acestŭ avertismentŭ amenințătorŭ fiă sigurŭ „Pesti Naplo«, că nu-lŭ uită archiducele Albrecht, ba adeseorĭ i-lŭ va fi reamintindŭ anulŭ 1866. Fi-va însĕ dispusŭ sē cedeze Ungurilorŭ? Viitorulŭ va arăta.

Din Buciumulŭ Sĕlagiului, 6 Augustŭ 1887.

»Vita non vivere sed valere«.

Dă Ďeitate vedere ochilorŭ mei slăbițĭ și putere mânelorŭ mele tremurânde, intăreșce'mĭ pena mea de odiniórā vigurósā ca sē spunŭ nației mele că n'are temă sē piérā!

Și ca sē credĭ, am sē te conducŭ, onorate cetitor, la adunarea generală a despărțĕmêntului XI din Silvania alŭ Associațiunei nóstre transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ, care s'a ținutŭ erĭ în 4 l. c. in comuna Buciumŭ de sub póla Meseșiului, înpreunată fiindŭ cu adunarea Reuniunei femeilorŭ române Sĕlăgiene.

Adunării i-i premerse servirea S. Liturgii și o predică a pontificantelui Sdss. domnŭ Vicariu și directorŭ alŭ acelui despărțĕmêntŭ ținute ambele în biserica cea nouă, intr'adevĕrŭ pompósă și fórte spațiósă, ce face onóre capilorŭ și conducĕtorilorŭ acelei comune de vre-o 500 fumurĭ.

Atâtŭ predica festivă câtŭ și vorbirea de deschidere a d-lui Vicarŭ și directorŭ Alimpiu *Barboloviciu*, fură unŭ adevĕratŭ capŭ de operă; membrii comitetului centralŭ *Andreiu Cosma*, *Georgiu Popŭ* de Basescĭ, *Georgiu Filipŭ* din Tașnadŭ *Gavrilŭ Trifu* și ceilalțĭ erau la postulŭ lorŭ în fața unui publicŭ de ómenĭ cu carte din giurŭ și depărtare aprópe la 300 și de douĕ orĭ pe atâția poporenĭ și țĕranĭ adunațĭ.

După pertractarea agendelorŭ și raporturile comisiunilorŭ în fața acelui publicŭ s'au împărțitŭ premiile ca fapte și esemple demne de imitatŭ (ér nu numai vorbe multe, góle și frumóse): unŭ plugŭ de fierŭ unui țĕranŭ din locŭ, o vacă cu vițelŭ celui mai distinsŭ învĕțătorŭ, și altuia o scrófă cu purcei, altora ér banĭ, bucate și altele, și spre a se mai puté premia și pre viitorŭ, s'au făcutŭ apelurĭ de contribuirĭ și scóle etc.

Resultatulŭ adunărei reuniunei femeilorŭ române a fostŭ după relatările și raporturile lucrărilorŭ ei de peste anŭ, constituirea noului comitetŭ care însĕ bucurându-se de incredere rĕmase totŭ acelașŭ.

Se alese apoi unŭ comitetŭ esecutivŭ de 20 inșĭ de bărbațĭ și femei cu scopŭ de a stărui pentru înființarea unei școle de fetițe în Șimleulŭ Silvaniei.

Cu aceste terminându-șĭ adunările agendele sale, carĭ mai în detalii, alții mai deaprópe cunoscĕtorĭ credŭ că le vorŭ descrie — a urmatŭ prânďulŭ comunŭ, la care participară aprópe la 200 de persóne domnĭ și dómne.

Ordinea toastelorŭ a deschis'o d. Vicariu Barbolovicíu toastândŭ pentru împĕratulŭ și regele nostru apostolicŭ și case domnitóre. A urmatŭ Georgiu Popŭ de Basescĭ pentru d. Vicarŭ, președintele despărțĕmêntului Ass., Ioanŭ Papiiru Popŭ protopopŭ, din Iclodulŭ mare, pentru comitetulŭ centralŭ accentuândŭ zelulŭ și energia cu care își ține standardulŭ sĕu culturalŭ-naționalŭ mai falnicŭ în clasica Silvaniă ca orĭ și care altŭ despărțămêntŭ. D. Cosma din Supuru toasta pentru frații meseșenĭ și în specie pentru femeile respective (surorile după cum s'a esprimatŭ) acelora carĭ au binevoitŭ dimpreună cu multe altele a dona manufacturile sale naționale pentru a se sorți in interesulŭ acelui despărțĕmêntŭ. Ii urmă d. Teodorŭ Popŭ protopopŭ din Oartelecŭ pentru secsulŭ frumosŭ așa cu interesŭ întrunitŭ. Apoi d. Augustinŭ Vecașŭ preotulŭ din Cosniciurĭ salută cu cuvinte căldurose pre energiculŭ și neobositulŭ secretarŭ și raportorŭ alŭ ambelorŭ adunărĭ d. Gavrilŭ Trifu făcêndŭ asemĕnare cu albinele, apoi salută și mulțămì comitetului arangiatorŭ de primirea și ospitalitatea frățéscă. D. Georgiu Popŭ din Basescĭ cu motto S. Scripture „Voi sunteți sarea pămêntului« bineventă pe proții carĭ stau la nivelulŭ culturei și pe capii familielorŭ, dela carĭ tóte depindŭ, în specie pe protopopii presențĭ. D. preot Codarcea ilŭ presentă prin toastulŭ sĕu pre D. Mezei rectius Câmpeanu, ca pe unŭ sculptorŭ distinsŭ și devotatŭ Românŭ transilvanŭ, dovedindu-lŭ mai multŭ obiectulŭ donatŭ spre sorțire (o zaharniță sculptată frumosŭ).

D. Moldovanŭ, preotulŭ Agrișului, încheiă șirulŭ toastelorŭ c'unŭ cuvêntŭ frumosŭ de mulțămire adresatŭ întregei adunărĭ pentru concursulŭ din tóte părțile.

Ca nisce episode caracteristice vĕ comunicŭ scena petrecută între d-lŭ *A. Cosma*, secretarulŭ despărțămêntului cu solgăbirĕulŭ *Wiski* din Zălău. In decursulŭ banchetului mulțimea de poporŭ din localitate și giurŭ ocupase ograda cea fórte spațiósă și loculŭ golŭ împrejurulŭ mesei. Solgăbirĕulŭ dădu ordinŭ gendarmilorŭ sē curețe sala și ograda de poporŭ, pe gendarmĭ însĕ ii postă la spatele mesenilorŭ. Energiculŭ nostru secretarŭ însĕ reclamă la solgăbirĕu sē lase pe poporŭ de a veni înăuntru ca sē pótă audi toastele, căcĭ opincarii aceia au venitŭ cu societatea, ca sē fiă capacitațĭ, îndemnațĭ la lucrurĭ

și cine scie, décă cumva nu-lŭ vomŭ pute câștiga pentru causa nóstră!"

— Escelență! Lăsațĭ la o parte acesta incercare! Cantacusen, ca inimicŭ alŭ Vienesilorŭ, e mai fanaticŭ ca orĭ și care Turcŭ! ďise priorulŭ, și primarulŭ Liebenberg adause:

— La Tullu s'au observatŭ taberele armatelorŭ creștine, și décă acele au înaintatŭ fără a fi intêmpinatŭ pe inimicŭ, atuncĭ trebue sē fiă forte aprópe (ca sē mântuéscă Viena)."

— Ar fi timpulŭ supremŭ, căcĭ porțile nu li se mai potŭ opune și Turcii au spionĭ în orașŭ. carĭ păzescŭ ocasiunea pentru a deschide Turcilorŭ porțile. Ajungă-i mânia Domnului! Aminŭ! Aminŭ!

Și ďiua mărețā venì, căcĭ de pe Kahlenberg se aruncară ca o furtună cetele principilorŭ coaliațĭ în spatele Turcilorŭ și i alungară.

Episcopulŭ Kollonitsch, primarulŭ Liebenberg și episcopulŭ Vienei Emericŭ Sellenius călăriră în 20 Septembre 1683, puține ďile după lupta sângerósă, afară la Gatterholz, pentru a cerceta capela hospodarului Cantacusen; acea însĕ dispăruse. Numai o pétră pre ridicătură mai indica, că aicĭ e loculŭ, unde supușii creștinĭ ai Sultanului își aveau servițiulŭ divinŭ.

In 9 Octomvre 1683 veni o servitóre la reședința episcopescă și se rugă pentru audiență. Em. Sellenius primì îndată femea și o intrebă ce doresce.

— Escelența Vostră! Eu sunt din Hetzendorf și mĕ ducŭ în tótă ďiua în Gatterholz, pentru a aduna lemne. Adĭ diminețā, după ce avusei o sarcină de lemne adunată, voindŭ sē mĕ odihnescŭ, cadŭ în o gropă, acoperită cu frundișŭ. Voindŭ sē esŭ afară, cautu după unŭ obiectŭ de care sē mĕ radimŭ, și prindŭ o bucată de lemnŭ eșitŭ din pămêntŭ. Mĕ apucŭ de elŭ, lemnulŭ cedeză și vĕdŭ înaintea mea o cruce mare împodobită cu pietrii și semne fórte curiose!

— Și unde e crucea?

— Am aruncat'o érășĭ în frunďișŭ și am venitŭ directŭ, pentru a spune acésta Escelenței Vóstre!

— Dumneďeu sē te binecuvinte fiica mea! Așteptă și stîmpĕră-țĭ setea cu unŭ paharŭ de vinŭ, căcĭ îndată vomŭ merge afară.

Episcopulŭ și cu vre-o câțĭva canonicĭ plecară la Gatterholz, și acolo aflară întru adevĕrŭ o cruce simplă cu cele patru litere *I. N. I. R.* In mijlocŭ era icóna Sfintei Maria de Candia cu prunculŭ pre brațe și sub iconă o emblemă princiară cu vulturulŭ duplu.

Literele grecescĭ însemnau:

»Noi din grația lui Dumneďeu Servanus Cantacusen principe alŭ României dincolo de munțĭ etc. etc., am ridicatŭ acéstă sfântă cruce pre loculŭ, unde se celebra în tótă diua liturgia pentru aducerea aminte de timpulŭ, când marele Vizirŭ turcescŭ Kara Mustafa pașa asediase orașulŭ Viena, în Austria inferioră, în ďiua primă a lunei Septemvre 1683«.

»Trecĕtorule adu-țĭ aminte de mórte".

Episcopulŭ dispuse a se ridica érășĭ crucea, și crucea „Cantacusen«, séu cum se numea în limba poporului »*crucea moldovenéscă*", în Gatterholz, la începutulŭ promenadei, între Schonbrunn și Laxenburg, la stânga podului celui mare, deveni în decursŭ de mulțĭ anĭ unŭ obiectŭ adoratŭ cu pietate.

---

(23)

Misterele Veneției.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

VII.

Logodna.

După ceremoniă, care se făcu cu totŭ luxulŭ sĕrbărilorŭ catolice în Italia, tótă nunta prânďi la palatulŭ guvernamêntului, pe urmă, cu același ceremonialŭ ca de diminețā, miresa fuse dusă înapoi la schitulŭ Fetelorŭ nobile, unde se culcă.

A doua ďi porniră toțĭ spre *Isola Bela* unde trebua sē se facă nunta.

Cam 20 de leghe despartŭ Padova de lacułŭ de Garda. După cum am mai spusŭ, se hotărise sē se facă în 2 ďile drumulŭ acesta. Se trimiseseră ómenĭ intr'unŭ satŭ micŭ, Ceuto, la jumĕtatea drumului între Padova și Peschiera, ca sē pregătéscă locuințele

Nuntașii ajunseră destulŭ de vreme în Ceuto, pentru ca sē mănânce pe iarbă verde, deórece satulŭ avea așa de puține case, încâtŭ nicĭ jumĕtate invitații nu găseau adăpostŭ. O bandă de musicanțĭ, carĭ însoțeau aristocratica caravană, cântă câtŭ ținu ospățulŭ și inve-

bune, folositóre, la iubire de carte etc. D-lŭ Cosma esclamà indignatŭ: „Dóră n'amŭ ajunsŭ acele timpuri, sĕ prânḑimŭ intre sulițe și baionete.

După prânḑŭ, d-lŭ *Georgiu Popŭ*, fostulŭ deputatŭ, vorbì de pe pavilionulŭ curții, in fața solgăbirĕului, a gendarmilorŭ și a altorŭ străinĭ, cătră poporŭ așa de liberalŭ și pronunțatŭ, incâtŭ ilŭ emoționà până la lacrĕmĭ. Elŭ le arătà ómenilorŭ insĕmnătatea ḑilei, scopulŭ adunărei, legându-le de sufletŭ iubirea frățéscă, iubirea de limbă, de naționalitate și de patriă, și conjurându-i sĕ grijéscă de scola lorŭ propriă. Unŭ poporanŭ resalută pe distinsulŭ vorbitorŭ, ḑicêndŭ: „Așa vomŭ face, domnule, vĕ mulțămimŭ de sfaturile bune, și orĭ ce s'ar intêmpla, prunciĭ la scóla de statŭ nu-i vomŭ da nicĭ-când!“

După masă urmà unŭ concertŭ impreunatŭ cu balŭ, care durà în modulŭ și ordinea cea mai esemplară până diminéța despre carĭ petrecerĭ vĕ vorŭ raporta cu deamĕruntulŭ cei mai tinerĭ și competențĭ.

Eu din parte-mĭ, înainte de a incheia, nu potŭ sĕ nu amintescŭ în specialŭ pe următorii trei bărbațĭ: Vicariulŭ Alimpiu Barboloviciu, pe marele proprietarŭ Georgiu Popŭ de Băseștĭ și pe devotatulŭ A. Cosma — nevoindŭ a detrage din meritele unui profesorŭ ca Gavrilŭ Trifu — a altuia ca Georgiu Filipŭ din Tașnad etc. felanga și pleiada românismului din Silvania — carĭ atâtŭ cu cuvêntulŭ câtŭ și mai vĕrtosŭ cu fapta dovedescŭ devotamentulŭ lorŭ culturei, bunăstărei și înaintărei poporului română, cărora asemenea sĕ ne mai dea Dumneḑeu, ceea ce din inimă o doresce: *Călĕtorulŭ ardeleanŭ.*

Raportŭ polițienescŭ. — In restaurațiunea din „Schneiderzwienger“ in térgulŭ cailorŭ s'a născutŭ o certă violentă Sâmbătă nóptea intre căprarulŭ de honveḑĭ Vozai Mihaly și intre ḑilerulŭ Bombea Aronŭ, care se sfêrșì cu aceea, că Bombea scóse bricegulŭ și rănì greu in partea dréptă pe căprarulŭ de honveḑĭ. Făptuitorulŭ fù predatŭ judecătoriei penale.

Agricultura în Germania.

O escursiune agricolă făcută la Rosalii 1884 în provincia Sacsonia.

(Urmare.)

Rotațiunea obicĭnuită era: I sfeclă de zaharŭ, II orzŭ, III sfeclă de zaharŭ, IV mazere, V grâu, VI sfeclă de zaharŭ. Dintre plante prima și cea mai de căpetenie era sfecla de zaharŭ, atâtŭ pentru lucrarea în fabrică, câtŭ și pentru producțiunea de sĕmênță, din care marĭ cantitățĭ trimeteau in tóte părțile — maja cu câte 50 mărcĭ. Pentru prelucrarea în fabrică, cantitatea de sfecle produsă de ei nefiindŭ de ajunsŭ, ei cumpărau încă și sfeclele dela țĕranii din satele, unde ișĭ aveu moșiile, căcĭ în comunele acelea, conformŭ unei învoelĭ făcute între fabricanții de zaharŭ dimprejurŭ, nimenĭ nu indrăsnea sĕ le cumpere, chiar și decă țĕranulŭ le ar fi datŭ pe unŭ prețŭ de jumĕtate, ér ca sĕ le transpórte pe la alte fabricĭ într'o depărtare mai mare, nu i se plătia, și astfelŭ miculŭ producĕtorŭ era constrinsŭ de voe de nevoe sĕ se supună la placulŭ fabricantului. Tómna trebuiau sĕ prelucreze întâiu în fabrică sfeclele cumpĕrate dela țĕranĭ, carĭ fiindŭ puse mai din vreme, se și coceau ceva mai de vreme ca ale lorŭ.

In a doua liniă venea mazerea, unŭ soiu cu bóbele fórte marĭ aprópe ca alunele și de totŭ roditóre — numită Victoria. In a treia venia grâulŭ, unŭ soiu englesescŭ numitŭ Sheriff square Head, ne mai pomenitŭ de roditorŭ. Apoi vine orzulŭ, iér o varietate alesă și escelentă pentru fabricațiunea berei numitŭ — orzŭ Chevalier. Ovĕsŭ nu cultivau de locŭ din causă, că ovĕsulŭ favoriséză crescerea și desvoltarea unui parasitŭ de pe sfecla de zaharŭ, numitŭ Nematodă, lat. Haterodera Schachtii, ce s'a ivit pe agrii unde a fost cultivată sfecla de zahar fără întrerupere mai mulțĭ anĭ de a rêndul, și carĭ pier décă în alŭ 3-lea orĭ 4-lea anŭ urméză grâu, mazere, orzŭ orĭ gogoșe (cartofi) ér nu când după sfeclă urméză ovĕsŭ, căcĭ venindŭ după ovesŭ apoi er sfeclă, parasiții aceia le prăpădescŭ cu desĕvêrșire, și până acum sciința și practica n'a aflatŭ nicĭ unŭ singurŭ mijlocŭ de a-i stirpi cu desĕvêrșire, căcĭ cu ochiulŭ liberŭ abia îi pọțĭ zări, ca nisce micĭ puncte infime albe ca zăpada, pe rădĕcinile ațóse ale sfeclei. Uniculŭ mijlocŭ de a-i combate și a-i împuțina usitatŭ până adĭ e acela recomandatŭ de prof. I. Kuhn în Halle de a sĕmĕna pe locurile infectate rapiță séu sfecle de mai multe orĭ pe anŭ, și îndată ce plantele au căpĕtatŭ a 4-a foiță, de a le smulge cu rădĕcinĭ și parasițĭ cu totŭ, și a le distruge cu desĕvêrșire, apoi a ara și grăpa bine loculŭ pentru a doua sĕmênță de aceeașĭ specie. O atare operațiă însĕ costă pe anŭ 300 mărcĭ pentru unŭ locŭ de 2 ferdele (Morgen), carĭ însĕ se restituescŭ prin abundanța recoltelorŭ anilorŭ următorĭ.

Gogoșe se cultivau numai pentru trebuințele casei și pentru lucrătorĭ. Liveḑĭ de fênŭ amŭ amintitŭ deja că aveau puține, er nutrețurĭ sĕmĕnate aveau numai câteva fălcĭ (Morgen-e) sĕmĕnate cu trifoiu încarnatŭ.

Ca sĕ putemŭ apreția bine și esactŭ rodirea semințelorŭ este de lipsă ca mai ântêiu sĕ cunóscemŭ pămêntulŭ în care erau sĕmĕnate și adecă nu numai pe celŭ din fața, pe care-lŭ atinge plugulŭ, ci și straturile seu păturile mai adêncĭ, după cum cere sciința agricolă modernă.

Pămentulŭ în straturile mai din josŭ 'lŭ forma nisipulŭ mării Baltice, care în vremile vechĭ a acoperitŭ intrega Germaniă de Nordŭ până la piciorele muntelui Harz. D'asupra acestui nisipŭ era unŭ stratŭ de margă de $1/2$ metru grosime. Margă se numesce unŭ pămêntŭ argilosŭ, care conține până la 20% carbonat de calce—varŭ nestinsŭ seu 15% carbonat de Magnesia (Dolomit), și se întrebuințéză adesea pentru ameliorarea altorŭ pămênturĭ lipsite de varŭ, seu prea apătóse. In fine d'asupra acesteia se află unŭ stratŭ de lutŭ humos—vulgar șain — de o grosime de unŭ metru, care face bogăția provinciei Sacsonia. „Ca unŭ astfelŭ de pămêntŭ bunŭ sĕ se plătéscă pe deplinŭ“, ḑiceau ei, „trebue sĕ fiă sĕmĕnatŭ cu plantele cele mai de frunte și mai bănóse, ce produce pămêntulŭ germanŭ“; și in adevĕrŭ așa și era; sfecla de zaharŭ, grâu, mazere și orzŭ, dér principala și unica plantă, care era pentru ei de interesŭ, era sfecla de zaharŭ, și pe care ei arŭ fi sĕmĕnat'o necontenitŭ pe acelașĭ locŭ, ba și pe moșia întrégă, decă pămêntulŭ nu s'ar fi storsŭ prea tare séu decă parasiții aceia nu le-arŭ fi pusŭ sfeclelorŭ unŭ capĕtŭ. Am vĕḑutŭ deja că ei cultivau sfecle de 2 categorii: pentru lucrarea în fabrică, și pentru producțiunea de sĕmênță. Sfecla de zaharŭ întocmai ca și tusii, guliile séu cararabele și ca vérḑa e o plantă bienală, numai în anulŭ alŭ doilea înfloresce și produce sĕmênță. Pentru sĕmênță alegeau tómna anului ântêiu dintre tóte sfeclele, pe cele mai frumóse, mai pline, mai întregĭ, căutau câtŭ zaharŭ e în fiecare, și decă aveau câte 15%, atuncĭ le rupŭ foile și pentru iernatŭ le punŭ in nisce gropĭ de câte 1 urmă adâncime, 30 urme lungime și 5 urme lățime și apoi aruncate una peste alta până oblu cu fața pămêntului. Peste ele aruncau unŭ stratŭ de paie, seu frunḑe, sdroburĭ, ternometre etc. pe carĭ apoi le acopereau cu unŭ stratŭ de pămêntŭ de 2 urme. Astfelŭ învĕluite ele iernéză fórte bine și nu sufere ḑe locŭ gerŭ și ingheţŭ.

Primăvéra când le scóte din gropĭ nu numai că le visitéză una câte una ca sĕ véḑă decă nu au degeratŭ orĭ putreḑitŭ, ci le caută din nou de-a rêndulŭ în privința cantității zaharului, și care peste iarnă a perdutŭ mai multŭ de 3% zaharŭ, adecă nu mai are nicĭ 12%, acea nu mai e bună de sĕmință și devine înlăturată. Totŭ astfelŭ se păstréză peste iérnă și sfeclele — napii de nutrețŭ—, în gropĭ, numai câtŭ gropile suntŭ mai adêncĭ de 1 metru, și $1/2$ metru grămada de sfecle eșite d'asupra pămêntului. Sfecle de zaharŭ pentru sĕmênță erau puse pe 500 fălcĭ germane (Morgen) și de falce luau câte 12 măjĭ de sĕmânță. Totușĭ acésta pentru ei nu era de ajunsŭ ci stăruiau ca sĕ urce producțiunea de falce la 15 măjĭ. Décă socotimŭ maja de sĕmênță cu 50 mărcĭ $50 \times 12 = 600$ mărcĭ séu 370 fl. 20 cr. v. a. Grâu Șiriff cu bobulŭ umflatŭ, mai multŭ în 4 dungĭ, luau câte 22 măjĭ de falce. Maja de ordinarŭ se vinde cu 1 marcă mai lesne decâtŭ altŭ grâu, fiind-că conține multŭ pospaiu séu lipiciu — nemț. Kleber — și d'aceea e mai puținŭ căutatŭ de franzelarĭ. Mazere Victoria luau câte 17, 18, 19 măjĭ de falce, din carĭ esportéză cantitățĭ marĭ pentru sĕménță, atâtŭ în întréga Germaniă, câtŭ și în străinătate. Maja se vinde cu câte 15 mărcĭ. (Va urma).

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BUDAPESTA, 9 Augustŭ. — Fóia oficială publică, că *prințului Ferdinand de Coburg* și căpitanului Geza Dobner li *s'a permisŭ sĕ iasă din armata honvediḑilorŭ.*

VIENA, 9 Augustŭ. — *Prințulŭ de Coburg a conferitŭ mai multŭ timpŭ cu Kalnoky. Dispozițiunile de călĕtoriă lasă a se conchide la aceea, că prințulŭ plécă adĭ după amédĭ.*

ROMA, 9 Augustŭ. — Delegații italianĭ plécă Sâmbătă la Viena în afacerea tractatului de comerțŭ.

DIVERSE.

O logodnă. — Ḑilele trecute a fostŭ mare bătae în strada M ... din Bucurescĭ din motive ce rarŭ potŭ sĕ aibă bătăile prin mahalale. Era o ḑi, în care se hotărîse logodna unei fete israelite din acéstă stradă. Mosefirii se intruniseră, și când sĕ încépă logodna, s'a încinsŭ în casă o bătae sdravenă, care s'a continuatŭ în uliță. O logodnă, care înainte de sfêrșitŭ ajunge la comisiă, numai pe la teatru se vede din când în când. Étă cum stau lucrurile: Fata, care are numai mumă, a prinsŭ dragoste de unŭ tênĕrŭ, și, lucru rarŭ, muma a găsitŭ bună alegerea fetei. Dér unirea între mumă și fată nu a ținutŭ multŭ, din causă că acésta șĭ-a schimbatŭ părerea· a alesŭ unŭ altŭ tênĕrŭ pe care sĕ-lŭ ia de bărbatŭ. Muma a rĕmasŭ însĕ de părerea dintêiŭ, nu a vrutŭ sĕ aprope schimbarea; fata nu a vrutŭ sĕ considere dorințele mumei sale, negreșitŭ bine chibzuite ca ordine din tablele lui Moise. Complicațiunea măritișului nu se mărginesce aicĭ. Unŭ unchiu bogatŭ alŭ fetei a alesŭ și densulŭ unŭ bărbatŭ pentru nepótă-sa. Avemŭ dér la numĕrătóre trei candidațĭ: candidatulŭ mumei, candidatulŭ fetei, candidatulŭ unchiului, carĭ toțĭ au dreptulŭ sĕ spere deopotrivă că au sĕ reușéscă. Și muma, și fata, și unchiulŭ socotescŭ că nu incape multă vorbă în privința candidatului de admisŭ; fiă-care crede că este alŭ sĕu. Se hotărăște ḑiua de logodnă fără sĕ se mai discute asupra candidațilorŭ. La ḑiua hotărîtă câte-șĭ trei candidațĭ suntŭ presențĭ în casa fetei și fiă-care dintre ei se mirà de veselia cu care ceilalțĭ doi privescŭ logodna sa. Când sĕ încépă logodna, toțĭ cei trei tinerĭ înaintéză sĕ se așeḑe lângă ligodnică. De aci provine o încurcătură de nedescrisŭ. Ințelegêndu-se în fine că muma credea că fata se va logodi cu candidatulŭ ei, fata cu alŭ ei, și unchiulŭ cu alŭ lui, începe céartă mare între candidațĭ; mumei i se ridică sângele la capŭ, fata leșină, unchiulŭ nu scie ce se facă; fiă-care dintre tinerĭ neisbutindŭ sĕ convingă cu vorba pe ceilalțĭ doi că trebue sĕ se retragă, se încinge o bătae sdravĕnă, până ce agenții d-lui Moruzzi i-au condusŭ la comisiă. Muma se supĕra pe fată așa de rĕu încâtŭ o gonesce din casă. Unchiulŭ, care se vede că e omŭ deșteptŭ, a ințelesŭ că ar fi absurdŭ sĕ se supere și dênsulŭ și a primitŭ pe nepótă-sa in casa lui. Sfêrșitulŭ a fostŭ ca la teatru: candidatulŭ, care a reușitŭ, a fostŭ candidatulŭ simpaticŭ publicului, acela pe care l'a alesŭ fata. („Rom. Liberă.“)

Unŭ mijlocŭ minunatŭ. — Directorulŭ teatrului din Bruxela a venitŭ la o ideă nostimă, spre a face pe damele, care visitéză teatrulŭ, sĕ nu șĭ mai țină în capŭ pălăriile în timpulŭ representațiunilorŭ. Intr'o ḑi a pusŭ sĕ se lipéscă prin teatru afișurĭ cu următórele cuvinte: »Damele mai în vîrstă au dreptŭ sĕ-șĭ păstreze pălăriile«. De atuncĭ nicĭ o damă n'a voitŭ sĕ fiă *mai în vîrstă* și au venitŭ la teatru fără pălării. Acestŭ mijlocŭ admirabilŭ nu póte fi recomandatŭ îndestulŭ.

seli pe tótă lumea. După masă se începù unŭ jocŭ pe iérba verde.

Ca totdeuna, cei mai veselĭ dănțuitorĭ fură servitorii, unde Fiametta juca de focŭ cu Ricardo, care avusese bunulŭ simțŭ sĕ se îmbrace totŭ cu hainele-i de gondolier.

Veselia era așa de mare, încâtŭ chiar Veneția îșĭ cam pierduse reserva. Insĕ fiindcă începuse s'o dobóre ostenéla călĕtoriei, întinse zimbindŭ mâna lui Felice Badoer ḑicêndu-i: — Pe mâine!

Prin urmare se dete semnalulŭ de plecare. Fiecare, fără sĕ se mai ocupe de ceilalțĭ, se grăbì sĕ se ducă în casa care ii fusese alesă; așa că pe la 10 ceasurĭ séra miculŭ satŭ Ceuto căḑuse ér în liniștea lui obișnuită și tótă lumea părea că dórme adêncŭ.

Liniștea asta nu trebuia sĕ țiă multă vreme. Pe la mijloculŭ nopții cerulŭ se luminà deodată de o lumină roșiă. Lumina acésta părea că plecă dela o casă cam isolată la partea despre rĕsăritŭ a satului. Casa acésta fusese hotărîtă pentru Felice Badoer.

Intrînsa s'așeḑase tênĕrulŭ patricianŭ cu o parte din ómenii sĕi de serviciu. Printre aceștĭ din urmă era firesce prietinulŭ nostru gondolierulŭ Ricardo, elŭ și cu alțĭ servitorĭ se culcaseră într'unŭ șopronŭ, și din pricina căldurii nu închiseseră ușa.

Gondolierulŭ adormise curênd, însĕ se deșteptà puțin după aceea: nu putea sĕ rĕsufle. Cu tótă pofta lui d'a adormì ér mai iute, deschise unŭ ochiu și zărì o lumină viă· ardea unŭ altŭ șopron lipit cu cel în care dormea elŭ cu servitorii. Totŭ odată i se părù c'aude unŭ sgomotŭ înfiorătorŭ, unŭ felŭ de plescăitŭ de flacărĭ. Gondolierulŭ sărì numai decâtŭ în picióre și începù sĕ strige cu vocea lui puternică: — Hei! băețĭ! în picióre!

Și fiindcă ei pregetau sĕ se scóle, elŭ ii lovea cu piciorulŭ. Intr'o clipă se sculară toțĭ.

Ricardo nu se înșelase: era focŭ. Casa din care eșise elŭ și camarazii lui s'aprinsese și ardea cu furia cu care arde o casă de lemnŭ și de pămêntŭ amestecatŭ cu pae și învelită cu rogozŭ.

— Dumneḑeule! și stăpânulŭ meu Felice Badoer, care este colo! ḑise Ricardo luându se cu mânile de pĕrŭ.

Fără sĕ se mai gândéscă se repeḑi pe scară și o suì în trei săriturĭ. Când ajunse în vêrfulŭ scării, scuturà tare ușa camerei unde negreșitŭ că dormea încă stăpânulŭ lui. Insĕ, séu că din pricina emoțiunei nu se pricepea s'o deschiḑă, seu fiindcă era închisă pe dinăuntru, ușa nu se deschidea. Sparse ușa; însĕ trecură câteva minute și în vremea asta foculŭ îșĭ inplinea opera.

Ș'apoi, înăuntru nicĭ unŭ țipĕtŭ, nicĭ unŭ gemetŭ nu s'auḑia. Ricardo însĕ era fórte sigurŭ că stăpânulŭ sĕu era înăuntru, chiar elŭ îĭ ajutase sĕ se desbrace și nu se despărțiseră decâtŭ după ce-lŭ vĕḑuse culcatŭ. Negreșitŭ că nenorocitulŭ tênĕrŭ murise asfixiatŭ de fumŭ.

(Va urma)

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 7 Augustŭ st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	100 50
Rentă de hârtiă 5%	87.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.25
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 75
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122 75
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinuluĭ	123 50
Renta de hărtiă austriacă	81.40
Renta de arg. austr.	82 60
Renta de aurŭ austr.	112 65
Losurile din 1860	136 25
Acţiunile băncei austro ungare	886 50
Act. băncel de creditŭ ung.	287.50
Act. băncel de creditŭ austr.	281.30
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 93
Napoleon-d'orĭ	9.97
Mărcĭ 100 împ. germ.	61 60
Londra 10 Livres sterlinge	125.55

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 26 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta romănă (5%).	92—	92½
Renta rom. amort. (5%)	94¾	95¼
» convert. (6%)	88½	89—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	104—	105—
» „ „ (5%)	89—	89¼
» » urban (7%)	102½	103—
» » » (6%)	94½	95—
» » » (5%)	87¾	87½
Banca naţională a Româniel 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
» » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.02	2.03½

Cursulu pieţei Braşovŭ
din 8 Augustŭ st. n. 1887

		Cump.		Vênd.
Bancnote romanescĭ	Cump.	8.55	Vênd.	8 58
Argint romănesc	»	8.50	»	8 55
Napoleon-d'orĭ	»	9.95	»	10.—
Lire turcescĭ	»	11.23	»	11.29
Imperialĭ	»	10.21	»	10.27
Galbenĭ	»	5 86	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Sz. 6397—1887.
alisp.

Hirdetmény.

A vizjogi törvény (1885 évi XXIII t. cz.) 189 §-a valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nagyméltóságu földmivelés-, ipar és kereskedelmi, és a közmunka és közlekedési m. k. Minister urak által egyetértöleg m. évi Deczember 31-én 45689 szám alatt kibocsátott általanos rendelet 87 §-a alapján felszolitom a vármegye területén fennálló vizimüvek és vizhasználati jogositványok tulajdonosait, hogy a jogositványaikra vonatkozo engedélyt a mennyiben az 1886 évi September hó 8 án 5803 sz. hirdetményem daczára eddig esetleg még nem adták be most már folyó 1887 évi Augustus hó végeig nálam irásban mutassák be, vagy pedig irásban igazolják azt hogy vizimüveik 1866 évi Januar hó 1-je óta háboritlanul fennállanak a nélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék és mint ilyenek az illetékes hatóságok által kárasoknak találtattak volna.

Megjegyeztetik, hogy a bejelentések a vizjogi törvények 191 §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentések. Ezen bemutatási, illetve igazolási kötellezettség minden hatósági engedélyre szoruló vizimunkálat tulajdonosára kiterjed, tehát, öntözési, lecsapolási, ár mentesitési, ipari-vállálatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán csatornákra, mesterséges viztártákra, védgátakra és zsilipekre egyaránt érvényes.

A kik jogositványukat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett a fennt kitüzött határidöben nem jelentkeznek: azoknak vizimüvei az idézett törvény 191 §-a értelmében nem létezöknek fognak tekintetni s az ily vizimüvekre nézve a vizjogi törvény 163 és következö szakaszai és a hivatkozott általános ministeri szabályrendelet 3—32 §-ai leszszek alkalmazandók.

Fogarason, 1887 évi Augustus hó 3-án.

Gramoiu Dániel,
álispán.

2—3

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Décă se ivescŭ iregularităţĭ la primirea ḑiarului onor. abonaţĭ suntŭ rugaţĭ a ne încunosciinţa imediatŭ prin carte postale, ca în câtŭ depinde dela noi, sĕ se delătureze. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS“*

Mersulŭ trenurilorŭ
Valabilŭ dela 1 Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ (	—	—	—	1.14
Predealŭ (	—	9.12	—	—
Timişŭ	—	9.35	—	1.45
Braşovŭ (	—	10.12	—	—
Braşovŭ (	7 20	—	4 01	2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5.28	—
Augustinŭ	8 47	—	5.59	—
Homorodŭ	9 29	—	6 49	—
Haşfaleu	9 37	—	8.35	—
Sighişóra (	10 53	—	9.02	—
Sighişóra (	11.00	—	9.12	—
Elisabetopolo	11 34	—	9 56	—
Mediaşŭ	12.03	—	10.37	—
Copsa micĕ	12.26	—	10.59 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blaşiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiuşŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 18	—
Vinţulŭ de susŭ	2 49	—	2.48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5 28	Trenŭ de persóne
Clușiu (	5.21	—	5 56	
Clușiu (	—	6 01	—	6 37
Nedeşdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirişŭ	—	—	—	7.25
Stana	—	—	—	7 56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8.18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mezŏ-Telegd	—	8.46	—	10 28
Nagyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneţia-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10.57
Oradia-mare (	—	9.11		11.07
Oradia-mare (	—	9.16	10.50	11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	—	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venţia-Orădii	—	—	—	2 08	—
Fudi-Oşorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagŭ	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriş	—	—	—	5.53	—
Gl ărbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedişu	—	—	—	6.20	—
Clușiu (	—	10.31	—	6.38	—
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1 11	—	—	—	10.—
Uióra	1.18	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blaşŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copşa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediaşŭ	4.20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.55	—	—	—	3.31
Sigişóra	5.42	—	—	—	4.32
Haşfaleu	6.01	—	—	—	5.02
Homorod	7.27	—	—	—	6.53
Augustinŭ	8.08	—	—	—	7.43
Apatia	8.36	—	—	—	8.23
Feldióra	9.06	—	—	—	9.02
Braşovŭ (	9.46	5.37	—	—	9.52
Braşovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ (	—	6.47	—	—	—
Predealŭ (	—	11.30	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3.59
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	1.01	—	4.51
Orăştia	1.32	—	5.18
Simeria (Piski)	2.32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	6.27	—	9.33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulişŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovaţŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8.42	9.17	12 31
Szolnok (	—	2 32	4.59
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	11.35	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovaţŭ	4 43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Paulişu	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5.41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8.55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	—
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.56
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.42
Streiu	—	—	3.25
Haţegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Baniţa	—	—	6.40
Petroşeni	—	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşeni	—	—	6.10
Baniţa	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7 37
Pui	—	—	8.20
Haţegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernescĭ